

„Podnikateľské kilečko“ – prehľad najaktuálnejších opatrení pre zlepšenie podnikateľského prostredia po útlme spôsobenom COVID-19

Jún 2020

Autori: [Juraj Fuska](#), [Michal Pališin](#), [Dávid Stanek](#)

Kontaktné osoby: [Juraj Fuska](#), [Michal Pališin](#)

V nadväznosti na aktuálne prijatie prvej série antibyrokratických opatrení v rámci tzv. „podnikateľského kilečka“ prijímaných za účelom zlepšenia podnikateľského prostredia po útlme spôsobenom COVID-19 nižšie poskytujeme prehľad niektorých z najvýznamnejších opatrení, ktoré majú všeobecný dopad na podnikateľské prostredie v Slovenskej republike.

V prípade záujmu o bližšie informácie týkajúce sa opatrení v súvislosti s COVID-19 v slovenskom a medzinárodnom kontexte, dávame do pozornosti link na centralizovaný informačný hub White & Case ku Covid-19 na: <https://www.whitecase.com/coronavirus-hub>.

Prvá časť tzv. „podnikateľského kilečka“ bola parlamentom schválená 9. júla 2020 v rámci zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (ďalej len „Zákon“), ktorým sa prierezovo novelizuje 40 zákonov v oblasti regulácie podnikateľského prostredia a verejnej správy s navrhovaným dňom účinnosti na deň vyhlásenia.

Zákon v súčasnosti čaká na podpis prezidentky a zverejnenie v Zbierke zákonov. Ministerstvo hospodárstva ako predkladateľ zákona zavedením daných opatrení sleduje odstránenie niektorých plošných byrokratických obmedzení vzťahujúcich sa na podnikateľov a podporu podnikateľského sektora. Nižšie Vám prinášame prehľad najdôležitejších opatrení rozdelených podľa odvetví, ktoré upravujú. Podľa dostupných informácií, ďalšie opatrenia z „podnikateľského kilečka“ sa plánujú prijímať na jeseň 2020.

Prehľad najdôležitejších opatrení

1. Účtovníctvo, audit a dane

Zúženie okruhu podnikateľov, ktorí budú musieť auditovať účtovné závierky

- Opatreniami dochádza k sprísneniu podmienok na vznik povinnosti overenia individuálnej účtovnej závierky auditorom **v dvoch fázach**, pričom **s účinnosťou od 1. januára 2021** sa kritérium celkovej sumy majetku zvyšuje z 2 mil. na 3 mil. eur, kritérium celkového čistého obratu sa zvyšuje zo 4 mil. eur na 6 mil. eur a kritérium priemerného počtu zamestnancov sa zvyšuje z 30 na 40. S účinnosťou **od 1. januára 2022** sa kritérium celkovej sumy majetku zvyšuje z 3 mil. na 4 mil. eur, kritérium celkového čistého obratu sa zvyšuje z 6 mil. eur na 8 mil. eur a kritérium priemerného počtu zamestnancov sa zvyšuje z 40 na 50. Rovnako ako doteraz, povinnosť overenia závierky auditorom vznikne ak dôjde k naplneniu aspoň dvoch z troch kritérií uvedených vyššie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie.

Ďalšie vybrané daňové opatrenia

- Minimálna lehota na vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly sa predĺži zo súčasných 15 pracovných dní na 30 pracovných dní.
- Zvyšuje sa suma uznateľných daňových nákladov u výdavkov na spotrebu pohonných látok prepočítanú podľa spotreby uvedenej v osvedčení o evidencii vozidla, v technickom preukaze alebo v doplňujúcich údajoch od výrobcu alebo predajcu, a to o 20 % v porovnaní s uvedenými údajmi.
- Daňové a odvodové zákony sa budú vždy meniť len s účinnosťou od 1. januára nasledujúceho roka.

Povinnosť overenia účtovnej závierky pri zvýšení základného imania

- Opatrenia zavádzajú zrušenie povinnosti spoločností s ručením obmedzeným a akciových spoločností overovať audítorom schválenú účtovnú závierku pri zvýšení základného imania za použitia nerozdeleného zisku alebo iných vlastných zdrojov. Zvýšiť základné imanie pre spoločnosti tak bude v uvedených prípadoch možné na základe schválenej účtovnej závierky, ktorá bude pozostávať z údajov zistených najneskôr ku dňu, od ktorého ku dňu konania valného zhromaždenia neuplynulo viac ako šesť mesiacov.

2. Pracovnoprávna oblasť a sociálne zabezpečenie

Zrušenie niektorých registračných a administratívnych povinností voči Sociálnej poisťovni

- V rámci nových opatrení dochádza k zrušeniu nasledovných povinností zamestnávateľa voči Sociálnej poisťovni: (i) odhlásiť sa z registra zamestnávateľov (Sociálna poisťovňa ukončí registráciu zamestnávateľa automaticky na základe odhlásenia posledného zamestnanca zamestnávateľom z registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia); (ii) oznamovať začiatok a skončenie čerpania materskej alebo rodičovskej dovolenky zamestnancom; a (iii) oznamovať zmeny v údajoch zamestnanca. Zároveň sa ruší povinnosť podnikateľa oznamovať Sociálnej poisťovni skončenie podnikania.
- Sociálna poisťovňa nebude vyžadovať doklady a údaje, ktorými disponuje alebo údaje o takýchto skutočnostiach môže získať z Registra fyzických osôb, ktorý je referenčným registrom (takými údajmi sú napríklad meno, priezvisko alebo údaje o trvalom pobyte zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných osôb).
- Dochádza k predĺženiu lehoty na splnenie povinnosti zamestnávateľa predložiť Sociálnej poisťovni evidenčný list dôchodkového poistenia pre zamestnancov, ktorí po skončení pracovného pomeru nežiadajú o starobný dôchodok zo súčasných 8 dní do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo ku skončeniu pracovného pomeru.

Uvoľnenie sankčných opatrení

- Zrušujú sa pokuty za neplnenie povinnosti zamestnávateľa oznámiť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny voľné pracovné miesta a ich charakteristiku.
- Zavádza sa sedemdnňová lehota na dodatočné splnenie povinností podľa zákona č. 461/2003 Zb. o sociálnom poistení, pre tých, ktorí si načas svoju povinnosť nespĺnili v lehotách určených jednotlivými ustanoveniami zákona.
- V rámci opatrení sa ruší povinnosť kontrolovaného subjektu predložiť Sociálnej poisťovni písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov.

3. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP)

Zrušenie niektorých povinností súvisiacich s vypracúvaním BOZP dokumentácie a ďalších povinností pre určité kategórie zamestnávateľov/zamestnancov

- V rámci zmien v oblasti BOZP zamestnávateľa už nebudú musieť pravidelne aktualizovať svoje vnútorné zdravotné a bezpečnostné predpisy. Povinnosť revidovať tieto predpisy sa uplatní len vtedy, ak by si revíziu vyžiadala zmena pracovných podmienok na pracovisku zamestnávateľa.
- Povinnosť zamestnávateľa vymenovať zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť¹ sa nebude uplatňovať pre zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú **menej ako 10** zamestnancov, a pre zamestnávateľov, ktorých zamestnanci nevykonávajú činností s vyšším rizikom, pri ktorých môže vzniknúť závažné poškodenie zdravia zamestnancov alebo pri ktorých častejšie vzniká poškodenie ich zdravia.
- Zamestnávateľa nebudú mať povinnosť vypracovať prevádzkový poriadok² pre prevádzky, (i) v ktorých zamestnanci vykonávajú prácu v prvej kategórii³; (ii) v ktorých sú zamestnanci vystavení záťaži teplom alebo chladom, a (iii) v ktorých sú zamestnanci vystavení fyzickej záťaži; s výnimkou prevádzok, v ktorých zamestnanci vykonávajú rizikovú prácu v zmysle zhodnotenia zdravotného rizika.
- Znižuje sa frekvencia posudzovania zdravotného rizika na pracovisku, na ktorom zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú do druhej kategórie⁴ z 18 na 24 mesiacov.

4. Energetika

Zjednodušenie povinností v súvislosti s opakovanými energetickými auditmi

- Pre veľké podniky, u ktorých nenastala podstatná zmena okolností od posledného energetického auditu, sa zavádza možnosť v prípade splnenia podmienok nahradiť vykonanie energetického auditu v plnom rozsahu aktualizáciou pôvodného auditu formou tzv. zjednodušeného energetického auditu. Zjednodušený energetický audit sa uplatní ak veľký podnik (i) zníži celkovú spotrebu energie za predchádzajúce štyri roky aspoň o 8% realizáciou opatrení z predchádzajúceho energetického auditu, alebo (ii) mal spotrebu energie za posledné štyri roky menšiu ako 10 MW. V prípade splnenia jednej z podmienok veľký podnik požiada Ministerstvom hospodárstva SR určenú organizáciu (t.j. Slovenskú inovačnú energetickú agentúru) o vydanie potvrdenia o aktualizácii energetického auditu na obdobie nasledujúcich štyroch rokov. Tento postup bude možné aplikovať po vykonaní riadneho energetického auditu vždy len raz, čo v praxi znamená, že veľký podnik vykoná energetický audit v plnom rozsahu raz za osem rokov.

Ďalšie vybrané opatrenia v oblasti energetiky

- Dochádza k zavedeniu povinnosti Úradu pre reguláciu sieťových odvetví zverejňovať spolu s cenovým rozhodnutím aj návrh ceny a všetky jeho zmeny a doplnenia pri určitých regulovaných činnostiach v elektroenergetike, plynárenstve, tepelnej energetike a vodnom hospodárstve určených zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach.
- Opatrenia znižujú minimálnu výšku pokuty pre veľké podniky, ak nezabezpečia povinný energetický audit raz za 4 roky na 500 eur.
- Veľké podniky budú mať povinnosť poskytnúť prevádzkovateľovi monitorovacieho systému energetickej efektívnosti elektronicky súbor údajov pre monitorovací systém a súhrnný informačný list iba v prípade, ak prevádzkovateľovi tieto informácie nezaslal energetický audítor.

¹ Zamestnávateľ je povinný vymenovať jedného zamestnanca alebo viacerých zamestnancov za zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 124/2006 Zb., o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

² V zmysle ustanovení § 21 a nasl. zákona č. 355/2007 Zb. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

³ Do prvej kategórie sa zaraďujú práce, pri ktorých nie je riziko poškodenia zdravia zamestnanca vplyvom práce a pracovného prostredia alebo miera zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia je akceptovateľná.

⁴ Do druhej kategórie sa zaraďujú práce, pri ktorých vzhľadom na riziko nie je predpoklad poškodenia zdravia, ale nedá sa vylúčiť nepriaznivá odpoveď organizmu na záťaž faktormi práce a pracovného prostredia.

5. Podpora pre mikropodniky a malé a stredné podniky

V rámci opatrení došlo k rozšíreniu možnosti poskytovať podporu podľa zákona o podpore malého a stredného podnikania⁵ vo forme dotácie z rozpočtu Ministerstva hospodárstva SR aj na kompenzáciu ekonomickej straty vyvolanej šírením ochorenia COVID-19 v dôsledku prijatých opatrení na zmiernenie negatívnych následkov pandémie pre mikropodnikateľov, malých podnikateľov a stredných podnikateľov.

Na účel posúdenia žiadosti budú považované za splnené niektoré aplikovateľné zákonné podmienky podľa zákona č. 523/2004 Zb. o rozpočtových pravidlách verejnej správy (ako napr. absencia nedoplatkov na poisťovníu na sociálne poistenie). Splnenie niektorých ďalších podmienok na poskytnutie dotácie (ako napr. absencia konkurzného alebo reštrukturalizačného konania voči podnikateľovi) sa na účel posúdenia žiadosti o dotáciu preukazuje vyhlásením podnikateľa (namiesto oficiálneho potvrdenia príslušným súdom). V prípade nepravdivého vyhlásenia bude podnikateľ musieť dotáciu vrátiť.

6. Ďalšie vybrané opatrenia

Okrem vyššie uvedeného boli prijaté aj ďalšie opatrenia vrátane (i) opatrenia, aby banky a pobočky zahraničných bánk neuhrádzali splátky osobitného odvodu podľa zákona č. 384/2011 Zb. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, tj. splátky za 3. a 4. štvrtrok 2020, (ii) zrušenia povinnosti vypracovávať a zverejňovať reklamačný poriadok pre všetkých podnikateľov, ktorí predávajú výrobky alebo poskytujú služby spotrebiteľom, (iii) zrušenia povinnosti viesť evidenciu o cenách vrátane kalkulácií nákladov a zisku pre podnikateľov, ktorí predávajú tovar, na ktorý sa nevzťahuje cenová regulácia, alebo (iv) spresnenia lehoty na vybavenie reklamácie s možnosťou počítania lehoty na reklamáciu až od momentu, keď bol predmet reklamácie prevzatý predajcom, a viaceré ďalšie.

Situáciu ako aj ďalšie opatrenia, o ktorých sa diskutuje budeme aj naďalej monitorovať.

White & Case s.r.o.
Hlavné námestie 5
811 01 Bratislava
T +421 2 5441 5100

White & Case znamená poskytovateľov právnych služieb zahŕňajúcich spoločnosť White & Case LLP (spoločnosť typu „*limited liability partnership*“ registrovanú v štáte New York, USA), White & Case LLP (spoločnosť typu „*limited liability partnership*“ založenú podľa anglického práva), ako aj všetky ich pridružené spoločnosti alebo subjekty. Tento článok je určený ako všeobecná informácia pre našich klientov a iných adresátov, pričom nie je a nemá byť vyčerpávajúci. S prihliadnutím na jeho všeobecnú povahu nepredstavuje právne poradenstvo.

⁵ T.j. zákon č. 290/2016 Z. z., o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, v platnom znení.